

Programbeskrivelse

Årsenhet

i spesialpedagogikk

Heltid

Stedbasert

60 studiepoeng

Gyldig fra 2024

Studiet er akkreditert av Styret: 28.10.2022 (sak 29.2)

Studiet er godkjent i Utdanningsutvalget: 21.06.2022 (UU/HS-sak 97/22)

Programbeskrivelsen er godkjent i Utdanningsutvalget: 21.06.2022 & 16.08.2022 (UU/HS-sak 98/22 & UU/HS-sak 105/22) & orienteringssak 21.03.2023 (UU/HS-sak 8/23)

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Opptakskrav	4
2.1. Formelle opptakskrav	4
2.2. Skikkethetsvurdering	4
3. Overordnet læringsutbytte	5
4. Studiets struktur	7
Emner	7
5. Undervisnings- og vurderingsformer	9
6. Internasjonalisering	10
6.1. Ordninger for internasjonalisering	10

1. Innledning

Årsenhet i spesialpedagogikk gir en bred og grunnleggende innføring i spesialpedagogikk. Gjennom studiet vil du forstå likheten og ulikheten mellom allmenpedagogisk og spesialpedagogisk praksis, og det vektlegges at spesialpedagogiske vanskeområder kan og bør forstås både fra et individ- og systemperspektiv. Videre vil du utfordres på, og reflektere over, egne holdninger til menneskelig mangfold og forskjellighet.

Årsenheten gir en innføring i:

- Biologiske, kognitive og motivasjonelle faktorer i typisk og atypisk læring
- Det spesialpedagogiske fagfeltet
- Et individ- og systemperspektiv på ulike lærevansker
- Spesialpedagogisk rådgivning og veiledning

Årsenhet i spesialpedagogikk passer for deg som vil forstå og legge til rette for god læring og utvikling hos barn, unge og voksne med spesialpedagogiske behov. Årsenheten kan tas som et frittstående studium, etter- og videreutdanning, men kan også danne grunnlag for videre studier i spesialpedagogikk. Som enkeltstående studium passer dette studiet spesielt godt for deg som ønsker å arbeide, eller som arbeider innenfor:

- Utdanningssektoren som assistenter for barn med spesialpedagogiske behov i barnehage, skole eller skolefritidsordning
- Helsesektoren som miljøarbeider på dagsenter, barneboliger, og andre institusjoner
- Ansatte og frivillige i ulike organisasjoner hvor barn og ungdom med spesialpedagogiske behov deltar

Formålet med studiet er at studentene skal tilegne seg forskningsbasert kunnskap om ulike høyfrekvente vanskegrupper, årsakene til disse vanskene, og hvordan god spesialpedagogisk praksis kan redusere og avhjelpe lærevansker. Et sentralt poeng er at studentene gjennom studiet skal erkjenne egne holdninger knyttet til forskjellighet og det atypiske, og reflektere over hvordan holdninger påvirker møtet mellom spesialpedagogen og barn og ungdom som opplever utfordringer knyttet til læring.

2. Opptakskrav

2.1. Formelle opptakskrav

Opptakskrav til studiet er generell studiekompetanse, delkompetanse etter 23/5-regelen eller realkompetanse. Søknad på grunnlag av realkompetanse skal gis individuell behandling, og søker må dokumentere at de innehar de kvalifikasjonene som gjør at de har kompetanse til å gjennomføre studiet. Det henvises til *Forskrift om opptak til høyere utdanning* og *Forskrift om opptak, studier, grader og eksamen ved Høgskolen Kristiania* for mer informasjon.

2.2. Skikkethetsvurdering

Utdanningen i spesialpedagogikk er omfattet av Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Formålet med denne vurderingen er å beskytte spesielt sårbare grupper mot uskikkede yrkesutøvere. Løpende skikkethetsvurdering foretas gjennom hele studietiden. Særskilt skikkethetsvurdering benyttes kun i helt spesielle tilfeller og trer inn når det er begrunnet tvil om en student er skikket.

Alle som er i kontakt med studenter på årsenheten i spesialpedagogikk ved Institutt for psykologi, pedagogikk og juss ved Høgskolen Kristiania, kan levere tvilmelding om skikketheten til en student som ikke oppfyller de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket.

3. Overordnet læringsutbytte

Overordnet læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre ved fullført studium. Det forventede læringsutbyttet er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. De ulike emnene vil ha egne læringsutbytter som skal bygge opp under studiets overordnede læringsutbytte.

Kunnskap

Kandidaten...

- har kunnskap om ulike læreverser og hvordan disse skyldes individuelle og systemiske faktorer
- har kunnskap om den spesialpedagogiske tiltakskjeden og lovverket som regulerer denne har kunnskap om likheter og ulikheter i allmennpedagogisk og spesialpedagogisk teori og praksis har kunnskap om sentrale teorier og prinsipper knyttet til spesialpedagogisk rådgivning og veiledning
- har tilegnet seg en grunnleggende forståelse av spesialpedagogisk teori som kan brukes til videre oppdatering og utvikling av egen kompetanse
- har kunnskap om utvikling av spesialpedagogikk som praksis- og forskningsfelt har kunnskap om typiske spesialpedagogiske arbeidsoppgaver og -metoder

Ferdigheter

Kandidaten...

- kan kjenne igjen ulike høyfrekvente spesialpedagogiske vanskegrupper slik de kommer til uttrykk i skole og barnehage og kunne redegjøre for hvilke spesifikke kjennetegn en bør være oppmerksomme på ved den enkelte gruppe
- kan redegjøre for hva en forskningsbasert tilnærming til spesialpedagogisk praksis innebærer og gi eksempler på hvordan dette kommer til uttrykk i ulike arbeidssituasjoner i skole og barnehage
- kan reflektere, alene og sammen med kollegaer, over situasjoner som oppstår i eget arbeid med spesialpedagogiske vanskegrupper, og benytte dette til å justere og forbedre egen praksis kan orientere seg i fag- og forskningsmiljøer så vel som sentralt fagstoff og kan benytte informasjon herfra til å kritisk belyse eget arbeid
- kan anvende grunnprinsipper innen spesialpedagogisk rådgivning og veiledning til å analysere og tolke situasjoner og hendelser i egen arbeidssituasjon

Generell kompetanse

Kandidaten...

- kan benytte seg av spesialpedagogiske perspektiver for å drøfte etiske utfordringer knyttet til mennesker med spesialpedagogiske behov, herunder utfordringer knyttet til det å oppnå et inkluderende samfunn

- kan demonstrere et faglig engasjement og refleksjon over spesialpedagogiske problemstillinger en møter i eget arbeid over tid
- kan skrive enkle akademiske tekster med de formelle krav som ligger til denne sjangeren kan ha et overblikk over aktuelle fag- og forskningsmiljøer i Norge og deres aktivitet

4. Studiets struktur

Årsenhet i spesialpedagogikk er et studieprogram som totalt teller 60 studiepoeng, og består av fire emner à 15 studiepoeng. Alle emnene er obligatoriske.

Studiet består kun av obligatoriske emner. Årsenheten i spesialpedagogikk tilhører første studieår på bachelorgraden i spesialpedagogikk.

Studieløpet er som følger:

Årsenhet i spesialpedagogikk		
1. semester	Biologi, kognisjon og motivasjon i et læringsperspektiv 15 sp	Spesialpedagogiske grunnlagsproblemer 15 sp
2. semester	Spesialpedagogisk rådgivning og veiledning 15 sp	Et individ- og systemperspektiv på ulike lærevansker 15 sp

Tabell 1. Oppbygging av emner Årsenhet i spesialpedagogikk

Emner

Emner	Sp	Beskrivelse
Biologi, kognisjon og motivasjon i et læringsperspektiv	15	Målet med emnet er å gi studentene kunnskap om det biologiske, kognitive og motivasjonelle grunnlaget for læring. Etter fullført emne skal studenten ha opparbeidet seg grunnleggende kunnskaper om hjernens oppbygning, utvikling og funksjon, og kjenne til hvordan biologiske, kognitive og motivasjonelle faktorer påvirker typisk og atypisk læring.
Et individ- og systemperspektiv på ulike lærevansker	15	I dette emnet retter vi oppmerksomheten både mot et individperspektiv og et systemperspektiv på lærevansker. Emnet gir først en introduksjon av sentrale begreper og forståelsesmodeller i lærevanskefeltet og deretter en innføring i de mest høyfrekvente lærevanskene i skole (og barnehage). Fokus er på vansker som nevroutviklingsforstyrrelser og utviklingshemming, matematikkvansker, språkvansker og lese- og skrivevansker og psykososiale lærevansker. Sentralt i alle emnene er årsaker, kjennetegn og tiltak ved vanskene. Etter fullført emne skal studentene ha grunnleggende kunnskap om årsaker til og kjennetegn ved de mest høyfrekvente vanskegruppene og ha utviklet grunnleggende kjennskap til effektive forskningsbaserte tiltak for disse.
Spesialpedagogisk rådgivning og veiledning	15	Målet med dette emnet er å gi studentene grunnleggende kunnskap om hva spesialpedagogisk rådgivning og veiledning er, herunder en grunnleggende forståelse av ulike spesialpedagogiske rådgivnings- og veiledningsteorier, og kunnskap om hvordan disse brukes i praktisk spesialpedagogisk arbeid. Studenten vil få et innblikk i hvor avgjørende rådgivers måter å kommunisere på er for både kontakten med rådsøker og for utfallet av rådgivningen, og vil også lære om forskjeller i arbeidsformer avhengig av hvem du veileder og hva som er målet med veiledningen. Etter fullført emne

		skal studenten kunne planlegge og gjennomføre rådgivning i godt definerte og lite komplekse rådgivningssituasjoner.
Spesialpedagogiske grunnlagsproblemer	15	Emnet gir en innføring i grunnleggende problemstillinger i det spesialpedagogiske fagfeltet. Gjennom emnet skal studentene reflektere over egne holdninger til annerledeshet, og de skal få et gjennomtenkt forhold til etikk i arbeid med mennesker med læringsutfordringer. Etter fullført emne skal studenten ha grunnleggende kunnskap om spesialundervisning og spesialpedagogikk, herunder kjennskap til spesialpedagogikkens historie og innsikt i spesialpedagogisk teori og grunnlagsproblemer.

Tabell 2. Emner

5. Undervisnings- og vurderingsformer

Emnene og studiearbeidet i Årsenhet i spesialpedagogikk skal lede studentene frem mot læringsutbyttet beskrevet i kapittel 3 i denne programbeskrivelsen. Kristiania etterstreber å legge til rette for studentenes arbeid gjennom gode læringsdesign, som innebærer at studentene skal møte en variasjon av læringsaktiviteter og vurderingsformer gjennom studietiden, som er relevante for det arbeidslivet studenten skal inn i. Studiet vektlegger varierte arbeidsformer med fokus på samarbeid og med stor grad av egenaktivitet. Det forutsettes at studentene viser initiativ og tar ansvar for eget studiearbeid, felles arbeidsoppgaver og læringsmiljø. Studieprogrammet vektlegger studentaktiverende læringsformer hvor fokus dreies fra *undervisning*, hvor foreleseren er i sentrum, til *læring*, hvor studenten blir subjekt i sin egen lærings situasjon. Dette stimulerer til økt læring og er i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk sitt økte fokus på læringsutbytte

Det legges opp til følgende læringsformer ved årsenhet i spesialpedagogikk:

- Forelesning/gruppeundervisning
- Studentaktiverende læringsformer
  - Problembasert gruppearbeid
  - Ferdighetstrening
  - Studentpresentasjoner/oppgaver – individuelle og i gruppe
  - Medstudentrespons
- Selvstudium og eksamensforberedelser

Bortsett fra *forelesninger* definerer vi de resterende læringsformene som *studentaktiverende*. Valg av læringsformer, og deres omfang, er styrt av ønsket læringsutbytte for studiet. Disse læringsformene tar sikte på å fremme helhetlig forståelse av ulike problemstillinger og utfordringer som gjør seg gjeldende i fagområdet og stimulerer til utdannelsen av reflekterte og kompetente kandidater.

Ved vurdering som læring (medstudentvurdering) og for læring (tilbakemelding fra veileder) er formålet å forme en læringsprosess, å hjelpe studenten til å oppnå et best mulig læringsresultat. Denne type vurdering oppfatter vi som en del av undervisningsformene.

I tillegg til timeplanlagt undervisning, har Kristiania tilgjengelige fagressurser, blant annet administrativt ansatte, bibliotekarer, digitale læringsressurser (f.eks. filmer på nett) og studentveiledere. Disse kan kontaktes av den enkelte student ved behov.

Emnebeskrivelsene for hvert emne gir en oversikt over undervisnings- og vurderingsformene i det enkelte emnet. For utfyllende informasjon om eksamen og obligatorisk aktivitet, se Kristianias hjemmesider.

6. Internasjonalisering

6.1. Ordninger for internasjonalisering

Årsenhet i spesialpedagogikk har ordninger for internasjonalisering som setter faget i en internasjonal kontekst og som gjør at studentene gjennom studiet vil eksponeres for et mangfold av perspektiver. Ordningene for internasjonalisering i Årsenhet i spesialpedagogikk kan omfatte en rekke aktiviteter, slik som bruk av internasjonal litteratur og forskning samt internasjonale gjesteforelesere. Det er ikke mulig med studentutveksling på dette studieprogrammet.

Emnebeskrivelsene gir mer informasjon om de spesifikke ordningene for internasjonalisering i de ulike emnene.